

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De Postryder verschijnt s'ondsdays, s'ouderdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annonces, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reklamen, per drukregel 25 centiem.

TONGEREN DEN 13 APRIL.

Baertwegen.

In het nieuwe wets-ontwerp van openbare werken, wordt een buitengewoon krediet gevraagd van 2 millioen, voor de verbetering der baertwegen en der openbare gezondheid.

Verscheidene provinciale-raden hebben op eene krachtdadige tusschenkomst van den Staat aengedrongen in de uitgaven, welke aen de gemeenten en de provinciën opgelegd zyn voor deze zoo nuttige verbeteringen, die van alle punten van het land worden geklaamd.

Het departement van binnenlandsche zaken heeft eene algemeene kaart doen opmaken der wegen, welke nog in de provincie moeten worden gemaakt, om het net der baertwegen te volledigen. Voor vier provinciën zyn die studien geëindigd. Ziehier de opgave der wegen welke nog moeten gemaakt worden, alsmede hunne uitgebreidheid en de kosten:

PROVINCIE.	GETAL der te verbeteren wegen.	LENGTE der te verbeteren wegen.	Oppervlakte begrooting der uitgaf.
		Loopende met.	Fr.
Antwerpen . . .	88	180,554	2,160,114
Brabant	150	608,317	9,791,751
West-Vlaanderen	199	805,386	16,431,155
Oost-Vlaanderen.	159	429,263	4,658,873
	596	2,023,720	33,041,893

Wat de verbeteringen voor de openbare gezondheid betreft, zyn de behoeften ook zeer groot. Enkel in de provincie Luxembour beloopt de onkosten voor de gezondmaking van 562 dorpen, de somme van 2,700,000 francs. De ontworpen verbeteringen in de andere provinciën zyn zoo goed niet bekend; maer de opgaven voor West-Vlaanderen en Brabant worden op ongeveer 3 millioen geraemd.

Voor al die behoeften is het buitengewoon krediet van 2 millioen dus niet meer dan een druppel water en in plaats van zooveel millioenen noodeloos aen het budget van oorlog toe te staen, zou het gouvernement wyselyk handelen die overtollige uitgaven wat in te krimpen en dit geld liever aen de verbetering der baertwegen en der openbare gezondheid te gebruiken.

Tweegevechten.

Zoo als men licht begrepen kan is de ontmoeting, tusschen M. de Laet en Chazal het voorwerp aller gesprekken. In de schouwburgen, koffyhuizen, cercles, overal wordt over het duël gesproken, en overal, ik haest het my te zeggen, wordt het gedrag des voorzitters der Kamer, LUDOP GELAERT.

Ieder moet bekennen dat er aen M. de Laet niets anders te doen stond. Op M. Ernest Vandepereboom doet men de verantwoordelykheid van het voorgevallene drukken.

Een voorzitter, kretuer van het ministerie, kan immers toch niet anders dan ministerieel zyn!

Nu vraegt men zich af wat de gevolgen zyn zullen van het duël? Zal het gerecht aen de Kamer oorlog afvragen om hen te vervolgen die de wetten maken, en die de eerste zouden moeten zyn om ze te verbieden? Zal de Kamer, in geval van zulke afvraag, de toestemming geven? Dit zyn de kwestie welke nu opgeworpen worden, en welke de toekomst alleen oplossen kan.

Er is niets zoo verderfelyk dan het voorbeeld, zegt men. Hetgeen hier sedert het duël omgaet, komt dien grondregel nogmaels bevestigen. Sedert dan heerscht alhier eene hevige ruziemakers ziekte, en men hoort niet meer spreken dan van duëlleeren, vechten, degens, pistolen enz.

Reeds heeft er gisteren morgen een duël plaats gehad tusschen een gewezen officier der kavalerie en een jongen advocaat der balie van Brussel. Daer het feit reeds door de dagbladen bekend is gemaakt en de namen der tegenstrevers hier luidop genoemd worden, denk ik geene onbescheidenheid te begaan met u die namen te schryven.

De gewezen officier is M. Van Schoor, zoon des Senateurs van dien naam, en de advocaat M. Leon de Fuisseaux, verdediger van Leurquin. Ziehier het geen dit tweegevecht heeft veroorzaekt en hoe verwonderlyk zekere omstandigheden ook voorkomen, ik waerborg de volkomen nauwkeurigheid ervan.

Maendag laet 's avonds bevond zich M. de

Fuisseaux in den kring *L'Amitié* te Bergen. Hy ontmoette er eenen zynen konfraters: M. Van Schoor (jongste broeder van bovengenoemden) en reikte hem de hand toe. M. Van Schoor raakte de hand die hem toegereikt werd, met zichtbare gedwongenheid aen en *du bout des doigts*.

M. de Fuisseaux, gekrenkt, vroeg de reden van zulke handelwyze en M. Van Schoor antwoordde: « dat hy de hand niet drukken wilde van hem, die de hand eens moordenaers gedrukt had » zinspelende op Leurquin die door M. de Fuisseaux verdedigd werd.

Hoe vindt gy het, heer redakteur; is de advocaat Van Schoor geen vrome kerel?

Maer laet ons voortgaen met ons verhaal: M. de Fuisseaux hield er zich by te antwoorden: *vous êtes un imbécile*. Daerop werden eenige woorden gewisseld, toen eensklaps de broeder van M. Van Schoor, de gewezen officier, te voorschyn kwam en zich tot M. de Fuisseaux rigtende, zei: *vous êtes un gamin!* Nauwelijks was dit laatste woord uit den mond gevallen, of men hoorde zoo iets dat heel de zaal doorklonk... 't Was de hand van M. de Fuisseaux die op de kaak van den gewezen officier gevallen was. Ziedaer nauwkeurig de omstandigheden welke dit tweegevecht veroorzaekt hebben. Misschien zal men zich afvragen hoe het komt, dat er eene gansche week verlopen is, vooraleer men op het terrein gegaen is? Dit ligt aen omstandigheden die ik nu nog verzwigen moet, doch wel eens zullen bekend gemaakt worden, en deze zullen zonder twyfel nog meer verwondering verwekken, dan diegenen welke ik u heb medegedeeld.

Het duël tusschen MM. de Fuisseaux en Van Schoor is te belachelijk om er van te spreken. Er zyn oogenblikken in het leven — en M. de Laet bevond zich in een van deze — dat er niet meer achteruit te gaen is; dat men met toestand, waerin men geplaatst is, moet afrekenen, al is het princip dat ook af te keuren; maer vechten voor eene dommigheid zoals M. Van Schoor heeft gedaan, dat gaet alle gedacht, alle gezond verstand te boven. Zoodanig geval is dan ook, onder geen opzicht, te verwarren met dat hetwelk wy hooger hebben besproken.

Sterfgeval.

Zaterdag 8 april, is te Hasselt overleden, na een kort ziekzyn, de heer Petrus-Fredericus Milis, in den ouderdom van 65 jaren.

Deze dood is in onze stad met veel droefheid vernomen geworden en wordt door gansch de burgery diep betreurd. By het afsterven van den heer Milis heeft een kostbaer bestaan voor de stad Hasselt zich uitgedoofd, want Hasselt verliest in hem een harer nuttigste burgers, de burgery een harer opregte en vurigste voorstanders; zyne verdwyning zal eene groote ruimte na zich laten ten nadele van het welzyn en den voorspoed der stad. Onze medeburgers zyn er van overtuigd en bekennen het, gansch zyne levensbaen is eene gedurige aeneenschakeling van diensten en zelfopofferingen geweest aen het welzyn onzer stad. Altoos met goede inzichten bezield heeft hy meer dan eens zyn eige belangens voor die zynere medeburgers geslagtofferd; de voorspoed der stad behertigde hy en niets was hem te veel om dezen helpen te bewerkstelligen; altoos en in alles ging hy met vlyt en moed te werk.

Maendag heeft zyne plegtige ter aerde bestelling plaats gehad. De groote toeloop van volk die den lykstoet vergezelde, is een bewys der genegenheid en der achting die men hem toebragt. In den stoet bemerkte men personen uit alle standen.

Het orkest der koninglyke societeit van Ste-Cecilia, waer van hy een der stichters is, begeleidde den lykstoet en speelde treurmarchen op gansch den doortocht.

De *Moniteur* behelst een koninglyk besluit door hetwelk het gehucht Vliermaal-Root tot afzonderlyke gemeente opgerigt wordt.

Men schryft uit Oostende, 11 april:

De vischvangst alhier heeft dit jaer veel meer opgebracht dan het verleden jaer. Het verschil overtreft 135,000 francs. Een nog al aanzienlyk getal visschers van de havens van Calais, Bologne en Duinkerke gekomen, hebben aen de werking deel genomen. Deze konkurrentie, in plaats van schadelijk te zyn voor de belgische nyverheid, heeft haer intengendeel bevoordeeligt, omdat de visschers gewoonlyk het grootste deel van hunnen opbrengst uitgeven in voorraad, dien zy te Oostende minder duer dan in Frankryk betalen.

Wy lezen in de *Gazette van Gent*: De eerste belgische soldaet, die uit Mexiko

wederkomt, bevindt zich thans in onze stad. Het is een jonge Deynzener, neef van den baes uit le *Café du Nord* onder officier by het belgisch-mexicaensch legioen, vergezeld hy een mexicaensch officiers, die met eene zending van den keizer te Brussel is aengekomen.

Men verzekerde ons dat deze jongeling *piquant* byzonderheden mededeelt, die wel zonden doen vermoeden dat er veel overdryving bestaat in veel verhalen, die over het verblyf onzer landgenoten aldaer zyn gedaan geworden.

Men denkt dat hunne komst in verband staet met de aanwerving van een tweede belgisch-mexicaensch legioen, twee duizend man sterk, waeronder ditmaal een regiment infantery.

De laatste officiele-tydingen uit Mexiko melden, dat de baron luitenant-kolonel Van der Smissen byna in tweegevecht is gedood geworden door een zynere officiers, den kapitein Delannoy, zoon van den generael van dien naam. Ziehier wat er gebeurd was: Eenige dagen na de aankomst van het belgische legioen te Mexiko, ontving de luitenant-kolonel van keizer Maximiliaen vier invitatie-brieven tot een hofbal, en hy deelde dezelve aen vier adellyke officiers uit. 's Anderendaegs, aen de tafel, zegde M. Delannoy tot hem, dat hy geen onderscheid had mogen maken, dat er geene edelen of onedelen waren, maer dat het allen officiers waren. M. Van der Smissen hief op die welverhende les den arm op, en deed eene verachtelyke beweging naer zynen onderhoorige. M. Delannoy daegde hem uit en 's anderendaegs had er een tweegevecht met de pistool plaats. De officiers schoot het eerste en raekte ligtelyk het oor van zynen oveste; deze, welke te Brussel zynen tyd doorbracht met muschen en zwaluwen, met den kogel, in de vlucht te schieten, weigerde thans vuer te geven, zeggende: « Ik wil u niet dooden, want ik heb ongelyk gehad. »

ERNE MONSTER-PAESCHKAERS. — Het inrichtend comitee der tentoonstelling van kerkmeubelen te Mechelen had besloten eene paeschkaers te schenken aen de kerk van Leeuw of Zoutleeuw, in Brabant, ter bekrooning van den wonderschoonen paeschkandelaer, die in gezegde expositie door kunstenaers uit alle landen is bewonderd geworden, als het eenigste stuk van dien aard, welk nog bestaat.

Met dit doel heeft het comitee te Londen eene paeschkaers doen vervaerdigen, en verleden dinsdag is dit stuk te Mechelen aengebracht geworden. De kaers is 2 1/2 meters hoog en 11 centimeters dik; zy weegt 29 kilos. De kandelaer van Leeuw is 5 meters 68 centimeters hoog.

De kaers is versierd met schilderingen, uitgevoerd door den heer Westlake, wien de jury der expositie eene eeremelding toekende voor de schilderde venster, door hem ingezonden; de eerste dezer schilderyen verbeeldt *Christus verryzenis*, met de sluinerende soldaten; de tweede toont ons Christus verschynende aen Maria-Magdalena, in de hof van Olyven; de derde vertoont ons Christus omringd van zyne apostelen, en hun de wonde in zyne zyde toonnende.

Deze drie boren op elkander geplaatste onderwerpen, ieder groot 27 centimeters, zyn van elkander gescheiden door eenen breeden band, welke rondom de kaers loopt, en waerop, in gulden letteren te lezen staet: *Lumen Christi alleluia*.

Indien Reinier van Thienen uit zyn graf verrees, zou hy gelukkig wezen zyn koperen meesterstuk volmaekte overeenkomst bekrond te zien.

EEN MOEDIG KIND. — Men schryft uit Kortryk, 9 april: Dinsdag, by de Eerste Communie in St-Maertens, werd er eene byzonderheid opgemerkt, die zeker zelden of nooit plaats had. Een meisje van 10 jaren, Eliza Deckmyn, verscheen er met twee groote madalën op de borst, welke haer voor daden van moed en zelfopoffering werden gegeven.

Ziehier in wat omstandigheid dat vrome kind eens over dry jaer zich onderscheidde:

Er waren aen de Leie een 20tal kleine meisjes en jongens aen het spelen. Eene knaepje van 10 jaer springt op eenen hoet, verliest het evenwicht en ploft achterover in het water. Al de kinderen vluchten heel verschrkt weg. Eliza alleen blyft. Rap als een kat klauwt zy zich vast aen eene keten; laet zich stout afzakken, grypt en hergrypt, en vat eindelyk den reeds bewustloosen drenkeling. Het toen zevenjarige meisje brengt haren tienjarigen speelgenoot behouden aen kant. Zyn bewustzyn keeri spoedig weder en blyde en verheugt leidt het meisje hem naer zyne moeder... Voor die vrome daed ontving Eliza van 's konings wege de groote gouden medalie die haer met een drykleurig lint dynsdag laet over den hals hing. De andere werd haer door de stad geschenkt.

De klokke lichaamsbouw, de vastberadene houding en de vurige oogslag van dat kind, getuigen in haer eene hoogst buitengewone sterkmoedigheid.

Van een anderen kant vernemen wy dat Eliza tevens een zaeltaerdig, meddoogend en zeer onderlievend meisje is: 's Konings vereering siert dus wel te rechte die edle kinderborst.

Laetsten zaterdag verschenen voor den krygstraed van Brabant, dry kaporalen van het regiment carabiniers en dry brigadiers van het regiment der gidsen, belicht van tweegevecht. Hoonende woorden voor de gidsen waren aen kaporaal Beck toegeschreven; brigadier Smedts, jonge en deftige ruiter, vroeg er hem gelyk over. De wet van 8 january 1841 vergetende, en denkende dat het Plein der krygsverrichtingen eene nieuwe kampverchers plaats kon zyn, begaven zy er zich op 20 meer laetst henen. Het was omtrent vyf ure in den namiddag en zy waren van hunne getuigen voorzien. Dewyl er echter te veel volk was en wel hier en daer een politie-agent stond, zochten zy eene afgezonderde plaats. Zy kwamen byeen in eene zavelput, waer men den twist met de wapenen verheffende, en waerin brigadier Smedts eene lichte wonde ontving.

Zaterdag, gelyk wy hooger zegden, verschenen dan de tegenstrevers en de getuigen voor den krygstraed; allen vertelden de feiten met eene militaire rondborstigheid, en allen heiden ook staende dat deze wapenontmoeting eene plicht was door de eer opgelegd.

De verdediging ontwikkelde deze thesis met welsprekenheid; het publiek ministerie van zynen kant vroeg eene toepassing der zeer verachtelyke wet.

De rechters hebben weten hunne gevoelens, hunne genegenheid die hun de beschuldigten inboezemden tot stilzwigen te dwingen, en hebben een schitterend bewys van hunnen eerbied voor de wet gegeven, met vechters tot dry (minimum der straf) en de getuigen tot eene maand gevang te veroorderlen.

Het laatste goede weder heeft naer de getuigen van onze landbouwers, eenen verbazende invloed uitgeoefend op de oogstvruchten te veld. Tarwe, rogge en gerst beloven, mist gunstige omstandigheden, eene overvloedige opbrengst. Daerentegen is de koolzaad oogst, ten gevolge van het plantgoed en den laagen winter, byna gansch verloren. Onze landbouwers zyn thans volop bezig met het planten der aard-appelen. Daertoe zyn de omstandigheden thans hoogst gunstig. Haver en peerdeboonen zyn reeds al gezaaid, zoowel in het houthand als in de polders.

Verscheidene geleerde sterrekundigen weervoorzegers verzekeren, dat de aenstaende zomer zeer heet zal zyn.

Men leest in de *Courier des Etats-Unis*, onder de rubriek van den *Speelmandyt*:

Enige weken geleden, is een magistraet van Troy getrouwd, die vele moeijeligheden gedurende zyne huweliksreis heeft ondervonden. Hy is, zich naer Buffalo begevende, op weg twee dagen door den sneeuw tegengehouden. Half vervozen en byna dood van koude in deze stad gekomen, hy is in het hotel American afgestapt, welk denzelfden nacht afbrandde; hy is sellens naer Chicago vertrokken, en werd van de schuimte, op eene hoogte van twintig voeten door een ongeval des spoorwegs naer beneden geworpen, waer hy en zyne vrouw, met knueringen overdekt, er zyn van afgekomen. Dit ongelukkig paar is heden voorloopig te Chicago gehuust, zich herstellende van de rampen der reize, en moed scheppende voor voor den terugkeer.

Italië.

Marseille, 11 april.

Men meldt uit Rome, onder dagteekening van den 8 dezer, dat de mexicaensch deputatio aldaer is aengekomen en dat zy door Z. H. den Paus in gehoor zal ontvangen worden.

Er komen duizende vreemdelingen te Rome aen.

De pauselyke souverein is welvarend; Z. H. zal al de plechtigheden der Paeschfeesten bywoonen.

Het Colyseum zal met bengaelich vuer geillumineerd worden.

Dertig duizend toeschouwers hebben in de weiden, welke het oude Rome bestyken, de peerdenloopen bygewoond. Onder hen bevonden zich koning Frans II en zyne gemalin.

Een peerd van prins Humbert, zoon van koning Victor-Emmanuel, *Palastro* genaemd en uit Napels aengebragt, is gevallen; het mistakke by den eersten loop, doch het bleef overwinnaer in den *steuple-chasse* van italiaensch peerden.